

به نام خدا

برای اولین بار در کشور

فهم ساده آیات به زبان روزمره دانش آموز مقطع ابتدایی

الف سرگردون ب را تو چه کردی

عمه جزء: احیاء مکتب خانه ها به شیوه ی نوین تدریس

به روش کدگذاری و تصویرخوانی

کتاب کمک آموزشی قرآن ویژه دانش آموزان دوره های اول و دوم مقطع ابتدایی
این کتاب به گونه ای تنظیم شده است که جهت فهم آیات
دانش آموز احتیاجی به راهنما ندارد.

معلمین و اولیاء دانش آموزان و دانشجویان در صورتی که بخواهند دانش آموز همزمان با
فهم حفظ صحیح جزء سی ام را داشته باشند می توانند از مجموعه CD گامی به سوی نور
راهنمای معلم به روش کدگذاری و تصویرخوانی استفاده نمایند.

استاد احمد رضا محسنی

نسیم محسنی (کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث از مرکز عالی تربیت مدرس)

انتشارات فرهنگی و هنری ضریح آفتاب

تهیه CD و کتاب: مشهد مقدس، انتشارات ضریح آفتاب، ۰۹۱۵۷۰۷۴۲۳۰ آقای سالاری
جهت اظهار نظر و ارتباط، ۰۹۱۵۳۶۷۱۲۰۰ آقای احمد رضا محسنی

سرشناسه	:
عنوان و نام پدیدآور	:
مشخصات نشر	:
مشخصات ظاهری	: ۲۲۴ ص. وزیری
فروست	:
شابک	:
وضعیت فهرست نویسی	:
یادداشت	:
موضوع	:
موضوع	:
موضوع	:
شناسه افزوده	:
شناسه افزوده	:
رده بندی دیویی	:
شماره کتابشناسی ملی	:

الف سرگردون، ب را تو چه کردی

مؤلفان	:	احمد رضا محسنی - نسیم محسنی
مشخصات نشر	:	انتشارات فرهنگی و هنری ضریح آفتاب
گرافیکست	:	نشر امیرحسام ۰۹۱۲۰۲۷۹۶۵۴
طراحی جلد	:	زهره سادات فیض آبادی ۰۹۱۵۸۸۵۳۰۸۰
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۸
شابک	:	۹۷۸-۰۰۰-۰۰۰-۰۰-۰
قیمت	:	۰۰۰۰ تومان
تیراژ	:	۰۰۰۰
چاپخانه	:	

بسم الله الرحمن الرحيم

معلمی شغل انبیاست بلی بلی ... معلمی که هنر این را داشته باشد درس زندگی را با درس بندگی درهم آمیزد. (مقام معظم رهبری)

هدیه به روح آسمانی سردار بزرگ اسلام، **حاج قاسم سلیمانی**، نمونه کامل تربیت شده مکتب قرآن و اهل بیت. این سردار ولایتمدار، این مالک اشتر زمان. از این به بعد مادران، مادر بزرگهای ما باید کودکان و نوه های خود را با قصه ای از رشادت های این مرد بزرگ در گوش کودکان این مرز و بوم زمزمه کنند

ما در آینده حاج قاسم ها نیاز داریم.

روحش شاد

نظر ناشر

استاد احمد رضا محسنی استاد حوزه و دانشگاه، معلم و چهره ماندگار سال ۱۳۸۶ کشور عمر مفید خود را صرف روش های نوین تدریس مفاهیم دینی و به ویژه قرآن کریم به کودکان ۳ تا ۱۲ سال نموده، در واقع احیاء مکتب خانه ها به شیوه های نوین تدریس بوده است.

در این زمینه ۵۲ اثر از ایشان به ثبت رسیده که همگی در این مؤسسه چاپ و در معرض فروش علاقمندان قرار می گیرد.

اثر جدید ایشان همین کتاب به گفته صاحب نظران اولین ترجمه مهربانانه و زبان روزمرگی دانش آموز مقطع ابتدایی در کشور می باشد.

برای این بزرگوار آرزوی توفیق داریم.

مدیر عامل مؤسسه فرهنگی هنری ضریح آفتاب

۶		معرفی استاد احمد رضا محسنی
۱۰		دلایل چاپ این نوع ترجمه
۲۳		سوره حمد درس ۱
۳۵		سوره نبأ درس ۲
۵۵		سوره نازعات درس ۳
۶۶		سوره عبس درس ۴
۷۷		سوره تکویر درس ۵
۸۴		سوره انفطار درس ۶
۹۲		سوره مطففین درس ۷
۱۰۱		سوره انشقاق درس ۸
۱۱۰		سوره بروج درس ۹
۱۱۸		سوره طارق درس ۱۰
۱۲۲		سوره اعلی درس ۱۱
۱۲۶		سوره غاشیه درس ۱۲
۱۳۱		سوره فجر درس ۱۳
۱۳۸		سوره بلد درس ۱۴
۱۴۳		سوره شمس درس ۱۵
۱۴۹		سوره لیل درس ۱۶
۱۵۴		سوره ضحی درس ۱۷
۱۵۷		سوره شرح درس ۱۸
۱۵۹		سوره تین درس ۱۹
۱۶۱		سوره علق درس ۲۰

۱۶۵		درس ۲۱		سوره قدر
۱۶۷		درس ۲۲		سوره بینه
۱۷۱		درس ۲۳		سوره زلزله
۱۷۴		درس ۲۴		سوره عادیات
۱۷۷		درس ۲۵		سوره قارعه
۱۸۰		درس ۲۶		سوره تکاثر
۱۸۲		درس ۲۷		سوره عصر
۱۸۳		درس ۲۸		سوره همزه
۱۸۵		درس ۲۹		سوره فیل
۱۸۷		درس ۳۰		سوره قریش
۱۸۹		درس ۳۱		سوره ماعون
۱۹۱		درس ۳۲		سوره کوثر
۱۹۲		درس ۳۳		سوره کافرون
۱۹۴		درس ۳۴		سوره نصر
۱۹۵		درس ۳۵		سوره مسد
۱۹۷		درس ۳۶		سوره اخلاص
۱۹۸		درس ۳۷		سوره فلق
۲۰۰		درس ۳۸		سوره ناس
۲۰۲				چشم زخم
۲۰۷				آیه و ان یکاد
۲۰۹				آیه الکرسی
۲۱۸				نماز والدین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

سلام عليكم.

فصل اول - معرفی استاد احمد رضا محسنی

بر خود لازم دانستم ابتدا خودم را معرفی نمایم تا بهتر بتوانیم با هم صحبت کنیم. احمد رضا محسنی هستم، متولد ۱۳۳۱/۰۹/۱۹ محل تولد طبس گلشن، جایی که شن های روان مأموریت سقوط هواپیماهای آمریکایی را داشته.

جَدّ مادری پدربزرگم تنها مُعَمَّمی بودند که طرف صبح طبابت می کردند و طرف عصر منبر می رفتند.

جَدّ پدری حوزه علمیه داشته و خود نیز تدریس می کردند. تنها حوزه علمیه خواهران در طبس موقوفه ایشان به نام حاجی محمد زرگر بوده که تاکنون دایر است.

معجزات فراوانی در جنگ های جهانی داشته اند که هنوز سینه به سینه می چرخد. پدرم کار کشاورزی داشته و در سن ۷۵ سالگی

هنگام کار در مزرعه به شهادت رسیدند و مادرم بعد از اتمام نماز عصر، سر نماز جان را به جهان آفرین تسلیم کردند. مرگ پدر و مادر تنها ۴۰ روز فاصله داشت. مادرم جزء معدود زنانی بودند که در زمان خود حافظ کل قرآن و بیشتر نهج البلاغه بودند، همیشه می گفتند: «مادر جان من بدون وضو هیچگاه پستانم را در دهان تو نگذاشته ام و بقیه را خود دانی».

این حقیر بیشتر از ۴۷ سال از عمرم در حال تدریس قرآن به کودکان، معلمین، دانشجویان، به ویژه حوزه های علمیه خواهران، جهاد دانشگاهی، دفتر تبلیغات اسلامی، سازمان تبلیغات، وزارت ارشاد، بهزیستی، آموزش و پرورش، آستان قدس رضوی بالاترین سعادت حقیر این است که امسال بیست و سومین سال خدمتم در آستان قدس رضوی می گذرد البته سی سال در آموزش و پرورش خدمت نموده ام.

یکی از افتخارات این جانب این است که در سال های تحصیلی

۵۱-۵۲ و ۵۳-۵۲ شاگردی آقا را نموده ام.

با توجه به مدت کم تأثیر بسیار زیادی در من داشت چرا که تاکنون شیوایی در سخن ایشان هم در ارتباط با فهم قرآن و هم نهج البلاغه باعث علاقه به فهم و بعد ترجمه آن در من شکل گرفت. در

آن زمان آقا مرتضی فاطمی قرائت قرآن را داشته و رهبر عزیز ترجمه و بعضاً تفسیر می کردند. این سخن ایشان هنوز در گوش من طنین انداز است:

«منظر خامنه‌ای نشود که او باید و قرآن را برای شما ترجمه نماید
هر کدام شما باید یک خامنه‌ای باشید»

سخن ایشان جرقه ای در ذهن من پدید آورد و تاکنون ادامه دارد. خداوند برای مملکت ما و جهان اسلام این مرد بزرگ را نگه دارد ان شاء الله.

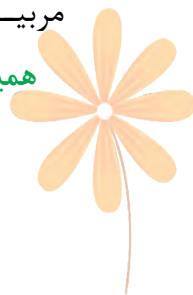
تمامی عمر ۴۷ سال آموزش خود را معطوف به سنین صفر تا ۱۲ سال گذاشته ام حدود ۵۲ تألیف دارم که شانزده تألیف آن ویژه مقطع ابتدایی و مابقی ویژه کودکان قبل از دبستان می باشد.

همیشه دنبال کارهای روی زمین بوده ام

و از موازی کاری پرهیز نموده ام

بیشتر عمر آموزشی خود، حدود ۳۷ سال آن در سفر بوده ام، در سال ماه های مبارک رمضان را در مشهد مقدس جوار آقا علی بن موسی الرضا(ع) و مابقی هر هفته در یک شهر و استان جهت آموزش مربیان، معلمین و دانشجویان سفر کرده ام.

همین جا لازم است از همسر بسیار مهربان فداکار و همراه خودم سید اولاد

پیامبر سرکار خانم بی بی منصوره منتظری که در تمامی این سال ها همراه و

مشوق این جانب بوده‌اند کمال تشکر را داشته باشم،

اجر ایشان با صاحب قرآن.

در این مدت حدود ۱۲۵۰ شهر و استان را شخصاً جهت آموزش های
فشرده یک هفته ای حضور داشته ام.

بیشتر از ۱۴۰۰۰۰ مربی و دانشجو و معلم آموزش داده ام و هر سال حداقل

دویست هزار کودک تحت پوشش این طرح می باشند

که از این عدد شش هزار و هفتصد نفر در نه کشور اسلامی بوده
اند. البته روش کار این حقیر در حدود پنجاه کشور اجراء می شود
که مخاطبین ما در کشورهای اروپا و آمریکا اکثراً ایرانی، عرب،
افغانی و ... هستند.

در این مدت تقدیرهای فراوانی از ادارات و نهادهای مملکتی و شخصی
گرفته ام از جمله:

حکم فعال قرآنی، خادم القرآن

در سال ۱۳۸۶ به عنوان چهره ماندگار و معلم ماندگار انتخاب شده ام

در سال ۱۳۹۳ بین ۵۰ کشور اسلامی تنها طرحی بود که هم تندیس افتخار
و هم لوح زرین را گرفت.

فصل دوم - دلایل چاپ این نوع ترجمه

دلایل چاپ این نوع ترجمه که در واقع نام ترجمه **مهربانانه** (انذار) گذاشته ام، ویژه دانش آموزان مقطع ابتدایی می باشد. و اما دستور قرآن کریم برای هر مسلمان می تواند آیه آخر سوره عصر باشد که فرمود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا (۱)

وَعَمِلُوا (۲)

الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ (۳)

وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (۴)

«و اما حق الوالد علی الوالد ان یحسنُ اسمہ ان یحسنُ ادب و یعلّم هم القرآن»^۱ طبق فرمایشات معصومین وظیفه هر پدر و مادر گوشزد شده است همانگونه که پدر و مادر نسبت به فرزند حق دارند فرزندان نیز بر گردن پدر و مادر حقی دارند:

^۱ در روایاتی که از پیامبر و معصومان - صلوات الله علیهم - درباره حقوق فرزندان رسیده، سه حق عمده، برعهده پدران نهاده شده است: «حقّ الولد علی والده أن یحسنُ اسمہ و یزوجه إذا أدرك و یعلّمه الکتاب.» (نهج البلاغه، حکمت ۳۹۹) ؛ «و حقّ الولد علی الوالد أن یحسنُ اسمہ و یحسنُ ادبه و یعلّمه القرآن.» (نهج الفصاحه، ص ۴۴۸، ش ۱۳۹۵)

را بیاموزد خواهد فهمید. در تمام کشورها زبان مشترک و به یک صورت تلاوت می شود می تواند یکی از راه هایی که مسلمان به مسلمان کشور دیگری احساس هم کیشی کند همین باشد. برگردیم به دستورالعمل آیه آخر سوره مبارکه عصر که در واقع راهکار و کلیات یک برنامه ریزی کلان را به ما ارایه می کند

ایمان (۱) عمل صالح (۲) تواصوا بالحق (۳) تواصوا بالصبر (۴)

دستور شماره یک مربوطه به برنامه ریزان و معلمین می باشد. چنانچه دستورالعمل شماره یک یعنی خواندن صحیح و فهم مناسب با سن دانش آموز انجام گیرد مطمئن باشد سه دستورالعمل بعد خود به خود انجام می گیرد.

اگر دانش آموز بداند خداوند چه فرموده حتماً به آن عمل خواهد نمود

چرا که در واقع شکوفایی فطرت اوست

و کسی که حرکات رفتار کردار و گفتار او برگرفته از قرآن باشد حتماً نشر آن را خواهد داشت و حتماً در پاسداری حق خواهد ایستاد.

چنین فردی مشکلات در این راه را با زیبایی صبر خواهد نمود این دانش آموزی است که ما افتخار خواهیم کرد در نظام پرورشی ما تحویل جامعه دینی داده ایم.

آخرین سؤال

شروع آموزش از چه زمانی؟

جواب: قبل از آنکه بخواهد مسئولیت خود را شروع نماید. زمانی به فردی مسئولیت را واگذار می کنید که همه موارد کار خود را به او گوشزد کرده باشید. به عقیده حقیر می بایست قبل از جشن تکلیف برای هر دختر و یا پسر ایرانی باید خواندن صحیح و درک معنا را داشته باشد جشن تکلیف همه ساله چه برای پسران و چه دختران برگزار می گردد. و چقدر مراسم باشکوه و زیباست.

پس از جشن تکلیف از دانش آموز بخواهید: نماز که حرف زدن دو طرفه شما با خالق خود می باشد، آیا می شود سوره مبارکه حمد را ساده بخوانی؟!

فکر می کنید چند درصد درست تلفظ خواهند نمود توقع زیادی نیست ولی باور کنید پیشنهاد حقیر شدنی است ان شاء الله.

یکی از دلایلی که حقیر را بر این کار داشت، این بود:

همکاران فرهنگی من گله داشتند که این ترجمه ها چرا این گونه است! آنقدر

وسط آن، پرانتز پرانتز قرار داده اند که معنای یک آیه را که شروع به خواندن

می کنیم به آخر معنا که می رسه یادم رفته اول آیه چه بود!

خدای مهربان در سوره قمر می فرماید قرآن را ساده کردیم برای به خود آمدن. کسی هست به خودش بیاید؟^۱

و در جایی دیگر می فرماید: هر پیامبری فرستادیم بدون استثنا با زبانی ساده و همه فهم بود تا احکام و معارف الهی را کم برای قومش توضیح بدهد.^۲

امیرمؤمنان خطاب به فرزندشان می فرماید قلب کودک و نوجوان مثل زمین کاشته نشده ای است که آمادگی دارد هر بذری را بپذیرد.^۳ از این رو در تربیت تو شتاب کردم پیش از آنکه دلت سفت و سخت شود و عقلت به چیز دیگری مشغول آید (گوشی، تبلت، اینترنت، پیام، تلگرام و ...) و در آغاز تربیت از یاد دادن قرآن و معنا و تفسیرش شروع کردم.

و اما آخرین مطلب

۱ سوره قمر، آیه ۱۷ "وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ" ۲۲

۲ "وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رُسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ" (سوره ابراهیم آیه ۴)

۳ نهج البلاغه، نامه ۳۱۰

چرا ترجمه جزء سی ام؟!

جواب: چنانچه بنا باشد قبل از سن تکلیف آنچه برعهده است و بداند تا به آن عمل نماید، به عقیده شما لازم هست یا خیر؟ دانش آموز ما باید بداند در مدرسه ای ثبت نام نموده به وسعت همه این دنیا. این دبستان مدیر دارد حساب و کتاب دارد، کارنامه آخر سال دارد تشویق و تنبیه دارد، آیا حق او نیست این ها را بداند، این سوره ها همه کلی هستند.

زمانی که رسول الله (ص) در سخت ترین زمان عمر خود و اسلام نو پا به سر می بردند،

نمی شد ابتدا از سوره های دیگر آیات دیگر استفاده می کردند؟

کمی نرم تر بودند و برای خود این همه مشکل درست نمی کردند؟!

حق دانش آموز است که قبل از رسیدن به حد تکلیف بداند این مدرسه تمامی کارهای آن روی حساب بوده، هر حرکت او ثبت می شود، امتیاز داده می شود، کار خوب و کار بد مشخص شده، چه کارهایی امتیاز مثبت دارد و چه کارهایی امتیاز منفی.

و باید این را بداند درس خواندن و نخواندن یعنی در واقع عمل به کار بد یا خوب در اختیار خود او می باشد. او باید تشخیص دهد به کاری اقدام کند یا خیر. تا پایان سال در واقع پایان عمر او، مورد بازخواست قرار نمی گیرد.

در پایان است که تمامی کارهای او حتی به اندازه یک ذره خوب یا بد بر او عرضه می شود و بدا به حال کسی که کارنامه را به اجبار و از پشت سر به او دهند و خوشا به حال دانش آموزی که با شوق کارنامه خود را به دست راست بگیرد.

یک زمان کوتاه یک عمر کجا

و آینده میلیارد سال آخر کجا.

در مدت کوتاه عمر دستورات قرآن را انجام دهد کجا

و میلیون ها سال در آرامش و عزت زندگی کند کجا.

پس ملاحظه فرمودید قبل از سن تکلیف اینها را باید بداند. البته ممکن است نظر کارشناسان عزیز ما این نباشد چرا که چندی پیش به تهران دعوت شدم، جهت برنامه ریزی کلان تربیتی یک وزارت خانه.

ما هر سوره ای که انتخاب می کردیم برای آموزش اشکال می گرفتند. سوره فیل را بگذارید. خیر، در سوره فیل کشت و کشتار دارد. خُب سوره مسد را بگذارید. خیر، مرگ و از این حرف ها دارد. ما ماندیم که چه بگوییم. البته جالب است که بعضی از کارشناسان

طلبه هم هستند ولی در لباس. البته حرف های آنها همه غربی است
اما لباس حوزه بر تن دارند این هم خود یک مشکل است البته حقیر
همیشه خدمت دوستان عرض کردم کل اگر طبیب بودی سر خود دوا
نمودی ولی کو گوش شنوا.

امید است این متن بتواند به اندازه چند قدم حتی دانش آموزان را به
دبستان سراسر نور قرآن نزدیک کند و پیام های در دل آیات را به جان
آنان جای دهد.

ان شاء الله

احمد رضا محسنی

درس اول

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوره ی مبارکه حمد

«فهرست قرآن کریم»

سوره مبارکه حمد بیشتر از بیست نام دارد:

فاتحة الكتاب، أمّ قرآن، سبع المثالی، حمد، وافیه، شافیه، اساس،
فاتحة القرآن، القرآن العظيم، نور، كنز، الحمد الاولى، الدعاء، الصلاة،
الحمد القصري، الراقيه، الشافيه، المناجاة، السئوال، تعليم المسئله،
التفويض، الشكر، الشفاء، أمّ الكتاب

یکی از معروفترین آنها همان است که سر زبان عموم مردم جاری است:

«بچه ها برویم مسجد، یک فاتحه بخوانیم»

در فهرست هر کتاب، مشخص می شود که آن کتاب شامل چند بخش و هر بخش آن شامل چه مطالبی می باشد.

● - سوره ی مبارکه فاتحه چنین حکمی را دارد یعنی هر آنچه در کتاب قرآن آمده، در این سوره مبارکه، جمع است:

الوهِیَّت، ربوبیَّت، رحمانیَّت، رحیمیَّت، مالک یوم دین،
صراط مستقیم، مغضوبین، گمراهان و

هیچ نمازی نیست که این سوره در آن نباشد:

«لا صَلَوةَ اِلَّا بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ»^۱

اگر بخواهیم ما با خداوند متعال حرف بزنیم دعا می خوانیم
اگر بخواهیم خداوند با ما حرف بزند قرآن می خوانیم
اگر بخواهیم هم ما با خدا و هم خدا با ما حرف بزند نماز می خوانیم
تمامی قرآن منهای ربناها، خداوند، با ما حرف می زند.
در این سوره خداوند به زبان ساده می گوید:

«اگر می خواهی با من حرف بزنی، این گونه حرف بزن»

ضمناً، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ در این سوره، **یک آیه** به

^۱ (عوالی الاکلی، ج ۳، ص ۸۲)